

Protokół

z XXVIII posiedzenia Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej

Gorzów Wielkopolski, 26 czerwca 2018 r.

Na zwołanym w Gorzowie Wlkp. XXVIII posiedzeniu, Polsko – Niemiecka Komisja Międzyrządowa ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej podkreśliła znaczenie strategicznej, partnerskiej współpracy Polski i Niemiec dla dobra naszych krajów i Europy. Komisja z zadowoleniem odnotowała obecny intensywny dialog polityczny, rozwój współpracy gospodarczej i kontaktów społecznych między Polską i Niemcami. W tym kontekście Komisja zwróciła uwagę na potrzebę wspierania działań promujących wiedzę o historii i kulturze kraju sąsiada, czemu sprzyjać będą m.in. wydarzenia związane z obchodami 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Komisja podkreśliła swoje zaangażowanie w proces wzmacniania opartej na zaufaniu i partnerstwie współpracy polsko – niemieckiej oraz zadeklarowała wolę kontynuacji tych wysiłków.

Zalecenia

- Współpraca przygraniczna -

1. **Połączenia kolejowe:** Komisja przyjęła do wiadomości sprawozdanie Grupy Roboczej Transport Komitetu ds. Współpracy Przygranicznej. Komisja poparła stanowisko Grupy Roboczej odnośnie rozwoju i zabezpieczenia kolejowych połączeń transgranicznych i stwierdziła, że nadal wymaga to wspólnych starań instytucji krajowych i regionalnych oraz przedsiębiorstw transportowych. Komisja przyjęła z zainteresowaniem inicjatywę Grupy Roboczej Transport zmierzającą do przeanalizowania możliwości znalezienia wsparcia finansowego dla kolejowych przewozów transgranicznych. Komisja rekomenduje, aby dalsze prace koncepcyjne nad tą inicjatywą odbywały się w ramach prac Grupy Roboczej Transport. Komisja przyjęła wypracowane przez Grupę Roboczą Transport dokumenty: „Analiza sytuacji linii kolejowych na polsko-niemieckim pograniczu” oraz „Przeszkody dla transgranicznych połączeń kolejowych” i rekomenduje ich udostępnienie Komitetowi ds. Gospodarki Przestrzennej, jako wkład do realizacji Wspólnej Koncepcji Przyszłości 2030 dla polsko-niemieckiego obszaru powiązań.

2. **Transport publiczny:** Komisja przyjęła informacje dotyczące m.in. kontynuacji funkcjonowania wspólnej linii autobusowej Frankfurt nad Odrą – Słubice oraz możliwości i wyzwań w transgranicznej komunikacji publicznej, na przykładzie zatwierdzonego w ramach INTERREG V A projektu „GUB-E-BUS” wspólna mobilność transgraniczna w Euromieście Gubin-Guben. Komisja stwierdziła, że koncepcja organizowania i finansowania publicznego transgranicznego transportu zbiorowego wymaga dalszego rozwoju. Transgraniczną mobilność należy postrzegać jako istotny czynnik w zrównoważonym rozwoju obszaru pogranicza. Z tego powodu Komisja uważa za zasadne kontynuowanie prac nad jednolitą wykładnią ram prawnych w celu realizacji transgranicznej komunikacji publicznej.
3. **EUWT:** Komisja podkreśla rosnące znaczenie instrumentu Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT) i popiera pogłębienie wymiany doświadczeń w tym temacie w oparciu o konkretne przykłady, które zostaną przedstawione na posiedzeniu Komitetu ds. Współpracy Przygranicznej w 2019 r.

Mechanizm eliminowania barier prawnych i administracyjnych w kontekście transgranicznym:

Komisja przyjęła z zadowoleniem propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą Rozporządzenia w sprawie ww. Mechanizmu z 29 maja 2018r. Komisja wyraziła nadzieję, że taki mechanizm przyczyni się do rozwiązywania praktycznych kwestii w kontekście polsko-niemieckim.

4. **Ratownictwo medyczne:** Komisja wysłuchiwała informacji dotyczącej stanu prac nad wdrażaniem Umowy Ramowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o współpracy transgranicznej w ratownictwie medycznym i stwierdziła, że we wszystkich zainteresowanych województwach oraz w powiatach i miastach na prawach powiatu trwają negocjacje porozumień wykonawczych. Komisja stwierdziła, że nadal istnieje potrzeba wyjaśnienia pojedynczych kwestii w ramach negocjowanego pomiędzy stronami tekstu porozumienia o współpracy. Planowane w tym roku kolejne posiedzenie Komisji Wspólnej, powołanej w oparciu o art. 10 Umowy Ramowej będzie dobrą okazją do omówienia wszystkich ewentualnych wątpliwości. Komisja oczekuje możliwie szybkiego wdrożenia Umowy.

Mając na uwadze szerokie zainteresowanie praktycznymi aspektami wdrożenia Umowy Ramowej o współpracy transgranicznej w ratownictwie medycznym, Komisja zaleca opracowanie podstawowych informacji na temat zasad korzystania z pomocy zespołów ratunkowych oraz podjęcie akcji informacyjnej, skierowanej do społeczności pogranicza. W szczególności należy informować o tym, jakie świadczenia przysługują bezpłatnie w ramach ubezpieczenia i w jakich

przypadkach transport następuje do szpitala w Niemczech, a w jakich do szpitala w Polsce. Komisja popiera wysiłki na rzecz wdrożenia dwujęzycznej dokumentacji dotyczącej działań służb ratownictwa medycznego i połączenia, za pomocą nowoczesnych środków komunikacji, centrów powiadamiania ratunkowego. Komisja stwierdziła, że transgraniczne pogotowie ratunkowe, będące efektywnym świadczeniem publicznym, musi zostać osadzone w istniejącej po obu stronach granicy infrastrukturze.

5. **Opieka zdrowotna:** Komisja wysłuchała informacji z zakresu zdrowia i projektów zdrowotnych w ramach INTERREG VA dotyczących telemedycyny, kooperacji usługodawców, planowania stacjonarnych usług szpitalnych oraz na temat współpracy w ramach zapobiegania chorobom przenoszonym drogą płciową. Komisja dostrzegła rosnącą liczbę wspólnych projektów w dziedzinie opieki zdrowotnej. Komisja zaleciła umacnianie kooperacji pomiędzy usługodawcami na pograniczu, jej dalszy rozwój i promowanie.
6. **Ochrona przed katastrofami:** Komisja przyjęła informację Grupy Roboczej ds. realizacji porozumień o wzajemnej pomocy podczas katastrof, klęsk żywiołowych i innych poważnych wypadków, dotyczącą podejmowanych działań w ramach opracowania instrukcji metodycznej udzielania pomocy podczas katastrof i innych poważnych wypadków w polsko-niemieckim obszarze przygranicznym. Komisja wyraża oczekiwanie, że prace nad tym dokumentem zostaną ukończone w niedługim terminie. Z zadowoleniem przyjęła wprowadzenie transgranicznej wymiany informacji w przypadku wydarzeń poniżej progu klęsk żywiołowych lub poważnych wypadków i proponuje odpowiednie uzupełnienie stosownych dokumentów.

- Współpraca międzyregionalna-

7. **Polityka spójności po roku 2020:** Komisja opowiada się za podejmowaniem działań na rzecz kontynuacji polityki spójności po 2020 roku, podkreślając duże znaczenie programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej, które są szczególnie istotne dla współpracy międzyregionalnej i przygranicznej.

Komisja jest zaniepokojona rozważaniami Komisji Europejskiej, aby nie kontynuować transnarodowego programu Interreg Europa Środkowa w okresie finansowania od 2020 roku.

Komisja wzywa Komisję Europejską do utrzymania tego programu, ponieważ stanowi on ważny wkład we współpracę polsko-niemiecką.

8. **Rynek pracy:** Komisja wskazała potencjał, wynikający z migracji osób wykwalifikowanych na rynku pracy w Polsce i Niemczech. Mając na względzie dotychczasowy rozwój gospodarczy wyraziła opinię, iż migracje dobrze wykształconych fachowców będą odgrywały ważną rolę w rozwoju polskich i niemieckich regionów. Transparentne zasady migracji, perspektywy długotrwałego pobytu i integracji z lokalną społecznością będą decydowały o tym, czy miasta i gminy w pełni wykorzystają ten potencjał. Komisja zwróciła również uwagę na potrzeby szerszego kształcenia zawodowego i nauczania języków w nowej perspektywie finansowej.
9. **Integracja i spójność społeczna:** Komisja zwróciła uwagę, że w społeczeństwach europejskich nasilają się postawy lekceważące i wrogie wobec różnych grup społecznych. Poszerza się spektrum osób/grup doświadczających w codziennym życiu postaw lekceważących. Komisja zwróciła szczególną uwagę na rolę polskich i niemieckich podmiotów oraz regionów w procesie krzewienia szacunku w relacjach społecznych oraz ich zaangażowanie na rzecz spójności społecznej.
10. **Badania i rozwój, wspieranie innowacji i know-how:** Komisja, dostrzegając kluczową rolę innowacji w przyszłości, stwierdziła, że w zakresie ich realizacji Polska i Niemcy podążają różnymi drogami. Niemieckie firmy wniosły dotychczas duży wkład do transferu najnowszych technologii do Polski. Trwała współpraca w dziedzinie produktów wysokich technologii przyniesie efekty tylko wówczas, gdy będzie więcej inwestycji w badania i rozwój oraz w innowacje. Polsko-niemieckie kooperacje w zakresie innowacji powinny być wspierane i rozwijane. Znaczna rola przypada tu europejskim funduszom pomocowym (np. EFRR) oraz europejskim sieciom i rozbudowie europejskich instrumentów finansowania (venture capital). Aby uniknąć potencjalnego odpływu europejskiego know-how do innych krajów, ważna jest ochrona własności intelektualnej – co w coraz większym stopniu jest uwzględniane w obu krajach.
11. **Polityka rodzinna:** Komisja stwierdziła, że w dyskusji o niemieckich urzędach ds. dzieci i młodzieży (Jugendamt) należy przybliżyć opinii publicznej w Polsce informacje o metodach pracy polskich i niemieckich instytucji w sytuacji konfliktów rodzicielskich oraz o przypadkach wymagających ingerencji we władzę rodzicielską rodziców. Mechanizmy ochrony praw dzieci w Polsce i w Niemczech są w wielu obszarach bardzo podobne. Bardzo pożądana jest merytoryczna dyskusja na temat wyzwań stojących przed instytucjami zajmującymi się ochroną praw dzieci w obu państwach. Pomocne w tym zakresie mogą być przedsięwzięcia umożliwiające wymianę

doświadczeń między pracownikami Jugendamt oraz pracownikami centrów pomocy rodzinie działających w Polsce.

Poszukiwanie potencjalnych rodzin zastępczych pochodzenia migracyjnego, również polskojęzycznych, jest centralnym wyzwaniem stojącym przed urzędami ds. dzieci i młodzieży w Niemczech, będącymi jednostkami gminnymi. Polska jest gotowa do współpracy z niemieckimi służbami socjalnymi w tym zakresie, poprzez propagowanie za pośrednictwem urzędów konsularnych działających w Niemczech informacji o możliwości wykonywania funkcji rodziny zastępczej. Od września 2017 roku urzędy konsularne prowadzą działalność informacyjną w tym zakresie.

- Gospodarka przestrzenna -

12. **Wizja obszaru powiązań:** Komisja przyjęła z zadowoleniem trwającą współpracę w dziedzinie planowania przestrzennego i rozwoju, której kamieniem milowym jest dokument „Wspólna Koncepcja Przyszłości 2030 dla polsko – niemieckiego obszaru powiązań” opracowany i przyjęty przez Komitet Gospodarki Przestrzennej w grudniu 2016 r. Komisja doceniła wkład wszystkich instytucji odpowiedzialnych za zagospodarowanie przestrzenne w województwach, krajach związkowych oraz na poziomie narodowym w formułowanie i uzgadnianie treści Koncepcji Przyszłości.

Komisja podkreśliła, że Wspólna Koncepcja Przyszłości 2030 pokazuje potencjał i możliwości rozwoju – nie zawiera formalnych ustaleń planistycznych. Należy ją jednak rozumieć, jako uzgodnione przez obie strony rekomendacje zagospodarowania przestrzennego. Komisja zaapelowała o wykorzystanie wiedzy, wyników i doświadczeń uzyskanych w czasie formułowania i uzgadniania "Wspólnej Koncepcji Przyszłości" przy opracowywaniu dokumentów planowania zagospodarowania przestrzennego na wszystkich poziomach zarządzania.

Komisja potwierdziła, że systematyczna współpraca w zakresie planowania przestrzennego i rozwoju przyczynia się do skutecznej koordynacji rozwoju wspólnego obszaru powiązań, w szczególności do wzmocnienia konkurencyjności, spójności i zmniejszenia różnic między regionami.

Komisja wyraziła ponadto zadowolenie z faktu, że prace nad wdrożeniem Koncepcji rozpoczęte w 2017 roku, są kontynuowane.

13. **Planowanie przestrzenne obszarów morskich:** Komisja z zadowoleniem przyjęła dobrą współpracę w ramach grupy roboczej Komitetu Gospodarki Przestrzennej „morskie planowanie przestrzenne”. Stały dialog prowadzony w ramach grupy przyczynia się do zachowania spójności w planowaniu i zarządzaniu granicznym obszarem Morza Bałtyckiego oraz stanowi ważny element wdrażania dyrektywy UE dotyczącej planowania przestrzennego obszarów morskich.

- Edukacja -

14. Komisja podkreśliła rolę i znaczenie Komitetu ds. Edukacji jako platformy polsko-niemieckiego dialogu w obszarze edukacji i młodzieży, której celem jest sprzyjanie rozwojowi bezpośrednich dwustronnych kontaktów na poziomie lokalnym i regionalnym.

Jednocześnie Komisja zwróciła uwagę, że zadaniem wszystkich osób i instytucji związanych z edukacją i wychowaniem, pozostaje przekazywanie młodym pokoleniom wiedzy historycznej i budowanie na niej porozumienia. Ponadto wskazała, że sprawa nauczania i promocji języka kraju sąsiada ma kluczowe znaczenie dla rozwoju dobrosąsiedzkich i partnerskich stosunków między naszymi krajami.

W tym kontekście Komisja zaleciła:

- tworzenie warunków do dalszego rozwoju nauczania języka polskiego w Niemczech i języka niemieckiego w Polsce. Komisja zwróciła uwagę na potencjał, jaki w tym zakresie stwarza dokument strategiczny pn. Wspieranie języka polskiego jako języka kraju pochodzenia w RFN. Komisja wskazała na konieczność wspierającego tę inicjatywę dialogu właściwych władz krajów związkowych ze środowiskami polonijnymi. Podstawą dla tych wszystkich działań jest polsko-niemiecki Traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy.
- dalszą współpracę i jej pogłębianie w zakresie kształcenia zawodowego.

15. **Szkolnictwo wyższe:** Komisja z zadowoleniem przyjęła informację o rozpoczęciu od 1 października 2018 r. działalności przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej, której podstawowym celem będzie stymulowanie procesu umiędzynarodowienia polskiego szkolnictwa wyższego i nauki, w tym we współpracy z udziałem Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD).

Komisja z zadowoleniem przyjęła informację, że Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej i Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej zamieściły informację o naborze wniosków

na wspieranie mobilności polskich i niemieckich naukowców, realizujących wspólne projekty badawcze w latach 2019-2020.

Komisja z zadowoleniem odnotowała postęp prac przy projekcie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, która ma wejść w życie od 1 października 2018 r. oraz pozytywnie wpłynąć na umiędzynarodowienie polskich szkół wyższych i ośrodków naukowych.

- Pozostałe kwestie -

16. **Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży:** Komisja z zadowoleniem odnotowała działalność organizacji Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży, która w okresie swojej aktywności wsparła wymianę ponad 2,7 mln młodych ludzi z Polski i Niemiec.

Komisja z satysfakcją przyjęła temat konkursu o Polsko-Niemiecką Nagrodę Młodzieży „Razem w Europie. Jeden cel”, realizowanego przez organizację Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży w latach 2017-2019. Komisja wyraziła nadzieję, że podejmowane liczne i różnorodne inicjatywy w ramach tego konkursu będą służyć wzajemnemu poznaniu i zrozumieniu dzieci i młodzieży z Polski i Niemiec oraz wzmocnić integrację i spójność naszych społeczeństw.

17. **Podręcznik do historii:** Komisja z zadowoleniem przyjęła informację o opublikowaniu drugiego tomu materiału edukacyjnego do nauczania historii, powstającego w ramach projektu pn.: Polsko-niemiecki podręcznik do nauczania historii. Komisja z zainteresowaniem śledzić będzie dalsze postępy prac w ramach tego projektu.

18. **Środowisko:** Komisja przyjęła do wiadomości informację o planowanym na październik 2018 roku kolejnym posiedzeniu Polsko-Niemieckiej Rady ds. Ochrony Środowiska. Podczas tego posiedzenia planowane jest podpisanie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym. Zawarcie Umowy przyczyni się do znacznego usprawnienia prowadzenia procedur oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.

Komisja przekaze Rządom Polski i Niemiec powyżej sformułowane zalecenia i sugestie do wykorzystania podczas przygotowań do następných Konsultacji Międzyrządowych.

XXIX posiedzenie Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej odbędzie się na terenie Niemiec. Informacje o terminie oraz miejscu obrad zostaną podane przez sekretariaty.

Natalia Bank

Dyrektor Departamentu Spraw
Międzynarodowych w Ministerstwie Spraw
Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej
Polskiej

Przewodnicząca polskiej części Polsko-
Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds.
Współpracy Regionalnej i Przygranicznej

Sibylle Katharina Sorg

Ambasador, Pełnomocnik ds. Relacji
z Państwami Członkowskimi UE oraz
Współpracy Przygranicznej i Regionalnej
w Federalnym Ministerstwie Spraw
Zagranicznych

Przewodnicząca niemieckiej części Niemiecko-
Polskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy
Regionalnej i Przygranicznej